

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2024

Chișinău

Cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior

-----

În temeiul art. 81 alin. (3) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Nomenclatorul domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior (se anexează).

2. Nomenclatorul domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior este parte componentă a standardelor de stat în domeniul pregătirii cadrelor la ciclurile de studii superioare: licență – ciclul I, master – ciclul II și doctorat – ciclul III.

3. În contextul autonomiei universitare, instituțiile de învățământ superior vor elabora programele de studii superioare de master și de doctorat în domeniile de studii din Nomenclatorul nominalizat, acreditate sau autorizate provizoriu, în condițiile legii, începând cu anul de studii 2024-2025.

4. Programele de studii superioare de licență, master și doctorat autorizate provizoriu/acreditate, la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri își păstrează drepturile rezultate din autorizare/acreditare și sunt corelate cu specialitățile/programele respective din Nomenclatorul nominalizat.

5. Studenții înmatriculați la studii în baza Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 482/2017, și doctoranzii înmatriculați în baza Nomenclatorului specialităților științifice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 199/2013, își finalizează studiile în conformitate cu prevederile nomenclatoarelor respective.

6. Programele de postdoctorat și proiectele de cercetare, dezvoltare și inovare se organizează în baza Nomenclatorului specialităților științifice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 199/2013.

7. Ministerul Educației și Cercetării va modifica actele sale normative din domeniul respectiv în conformitate cu prezenta hotărâre.

8. Hotărârea Guvernului nr. 482/2017 cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 216-228, art. 564), cu modificările ulterioare, se abrogă.

9. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul educației
și cercetării

Dan Perciun

NOMENCLATORUL
domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior
Nomenclature of training fields and specialties in higher education

Codul și denumirea domeniului fundamental al științei, culturii și tehnicii <i>Broad field – Fundamental field of science, culture and technique</i>	Codul și denumirea domeniului general de studii <i>Narrow field – General field of study</i>	Codul și denumirea domeniului de formare profesională la LICENȚĂ/ MASTER <i>Detailed field – Professional training field Bachelor / Master</i>	Specialitatea/programul de studii la ciclul I (licență) și studii integrate <i>The specialty/study program in the first cycle (Bachelor) and integrated studies</i>	Credite ECTS <i>ECTS credits</i>	Codul și denumirea domeniului de studii la DOCTORAT <i>Field of studies in Doctorate</i>
1	2	3	4	5	6
01 EDUCAȚIE <i>01 EDUCATION</i>	011 Științe ale educației¹ <i>011 Education sciences</i>	0111 Științe ale educației <i>0111 Education sciences</i>	0111.1 Psihopedagogie <i>0111.1 The psycho-pedagogy</i>	180	011.1 Științe ale educației <i>011.1 Education sciences</i>
		0112 Pedagogie preșcolară <i>0112 Training for pre-school teachers</i>	0111.2 Psihopedagogie specială <i>0111.2 The special psycho-pedagogy</i>	180	
		0113 Pedagogie în învățământul primar <i>0113 Teacher training without subject specialisation</i>	0112.1 Pedagogie preșcolară <i>0112.1 Pre-primary teacher training</i>	180	
		0113.1 Pedagogie în învățământul primar <i>0113.1 Primary teacher training</i>	180		

1	2	3	4	5	6
		0114 Formarea profesorilor <i>0114 Teacher training with subject specialisation</i>	0114.1 Matematică <i>0114.1 Mathematics</i>	180	
			0114.2 Informatică <i>0114.2 Computer science</i>	180	
			0114.3 Fizică <i>0114.3 Physics</i>	180	
			0114.4 Astronomie <i>0114.4 Astronomy</i>	180	
			0114.5 Chimie <i>0114.5 Chemistry</i>	180	
			0114.6 Biologie <i>0114.6 Biology</i>	180	
			0114.7 Geografie <i>0114.7 Geography</i>	180	
			0114.8 Limba și literatura română <i>0114.8 Romanian language and literature</i>	180	
			0114.9 Limbi și literaturi ² <i>0114.9 Languages and literatures</i>	180	
			0114.10 Limbi și literaturi străine ³ <i>0114.10 Foreign languages and literatures</i>	180	
			0114.11 Istorie <i>0114.11 History</i>	180	
			0114.12 Muzică <i>0114.12 Music</i>	180	
			0114.13 Dans ⁴ <i>0114.13 Dance</i>	180	
			0114.14 Arte plastice <i>0114.14 Fine arts</i>	180	
			0114.15 Teatru <i>0114.15 Theatre</i>	180	
			0114.16 Educație pentru societate (civică) <i>0114.16 Civic education</i>	180	

1	2	3	4	5	6
			0114.17 Educație fizică <i>0114.17 Physical education</i>	180	
			0114.18 Educație tehnologică <i>0114.18 Technological education</i>	180	
02 ARTE ȘI ȘTIINȚE UMANISTE <i>02 ARTS AND HUMANITIES</i>	021 Arte¹ <i>021 Arts</i>	0211 Tehnici audiovizuale și producție media <i>0211 Audio-visual techniques and media production</i>	0211.1 Regie film și TV/Montaj film și TV <i>0211.1 Film and TV directing/Film and TV editing</i>	240	021.1 Arte audiovizuale <i>021.1 Audio-visual arts</i>
			0211.2 Imagine film și TV <i>0211.2 Picture film and TV</i>	240	
			0211.3 Producție muzicală și inginerie de sunet <i>0211.3 Music production and sound engineering</i>	180	
			0211.4 Producție film și TV <i>0211.4 Film and TV production</i>	180	
			0211.5 Comunicare audiovizuală <i>0211.5 Audio-visual communication</i>	180	
			0211.6 Producție multimedia <i>0211.6 Multimedia production</i>	180	
			0211.7 Designul jocurilor <i>0211.7 Game design</i>	180	
			0211.8 Animație <i>0211.8 Animation</i>	180	
			0211.9 Design grafic și tehnologii de tipar <i>0211.9 Graphic design and printing</i>	180	
		0212 Modă, design interior și industrial <i>0212 Fashion, interior and industrial design</i>	0212.1 Modă – design vestimentar <i>0212.1 Fashion design</i>	240	021.2 Design <i>021.2 Design</i>
			0212.2 Design interior <i>0212.2 Interior design</i>	240	
			0212.3 Design industrial <i>0212.3 Industrial design</i>	240	
		0213 Arte plastice <i>0213 Fine arts</i>	0213.1 Pictură <i>0213.1 Painting (art)</i>	240	021.3 Arte vizuale <i>021.3 Visual arts</i>
			0213.2 Grafică <i>0213.2 Graphics</i>	240	

1	2	3	4	5	6
			0213.3 Sculptură <i>0213.3 Sculpture</i>	240	
			0213.4 Scenografie <i>0213.4 Stage designing</i>	240	
			0213.5 Istoria și teoria artelor plastice <i>0213.5 Fine arts history and theory</i>	180	
		0214 Arte decorative <i>0214 Handicrafts</i>	0214.1 Arte decorative aplicate ⁵ <i>0214.1 Applied decorative arts</i>	240	
		0215 Artă muzicală <i>0215 Musical art</i>	0215.1 Interpretare instrumentală ⁶ <i>0215.1 Instrumental performance</i>	240	021.5 Artă muzicală <i>021.5 Musical art</i>
			0215.2 Canto ⁷ <i>0215.2 Canto</i>	240	
			0215.3 Dirijat ⁸ <i>0215.3 Conducting (music)</i>	240	
			0215.4 Compoziție muzicală ⁹ <i>0215.4 Music composition</i>	240	
			0215.5 Muzicologie <i>0215.5 Musicology</i>	240	
		0216 Arte teatrale <i>0216 Performing arts</i>	0216.1 Actorie ¹⁰ <i>0216.1 Acting</i>	240	021.6 Arte teatrale <i>021.6 Performing arts</i>
			0216.2 Regie ¹¹ <i>0216.2 Directing</i>	240	
			0216.3 Dramaturgie și scenaristică <i>0216.3 Playwriting and scriptwriting</i>	240	
			0216.4 Teatologie și management teatral <i>0216.4 Theatre studies and theatre management</i>	240	
			0216.5 Coregrafie <i>0216.5 Choreography</i>	240	
		0219 Studii culturale și management artistic	0219.1 Studii culturale și management artistic <i>0219.1 Cultural studies and art management</i>	180	021.9 Studii culturale și management artistic

1	2	3	4	5	6
		<i>0219 Cultural studies and art management</i>			<i>021.9 Cultural studies and art management</i>
	022 Științe umaniste¹ <i>022 Humanities</i>	0220 Antropologie <i>0220 Anthropology</i>	0220.1 Antropologie <i>0220.1 Anthropology</i>	180	022.0 Antropologie <i>022.0 Anthropology</i>
			0220.2 Etnologie <i>0220.2 Ethnology</i>	180	
		0221 Religie și teologie <i>0221 Religion and theology</i>	0221.1 Teologie <i>0221.1 Theology</i>	180	022.1 Teologie <i>022.1 Theology</i>
		0222 Istorie și arheologie <i>0222 History and archaeology</i>	0222.1 Istorie <i>0222.1 History</i>	180	022.2 Istorie și arheologie <i>022.2 History and archaeology</i>
			0222.2 Arheologie <i>0222.2 Archaeology</i>	180	
			0222.3 Muzeologie <i>0222.3 Museology</i>	180	
			0222.4 Restaurarea și conservarea monumentelor istorice <i>0222.4 Restoration and preservation of historic heritage</i>	180	
	0223 Filozofie și etică <i>0223 Philosophy and ethics</i>	0223.1 Filozofie <i>0223.1 Philosophy</i>	180	022.3 Filozofie <i>022.3 Philosophy</i>	
	023 Filologie¹ <i>023 Languages</i>	0231 Studiul limbilor <i>0231 Language acquisition</i>	0231.1 Limbi clasice <i>0231.1 Classical languages</i>	180	023.1 Filologie <i>023.1 Languages</i>
			0231.2 Limbi și literaturi străine <i>0231.2 Foreign languages and literature</i>	180	
			0231.3 Traducere și interpretare <i>0231.3 Translation and interpretation</i>	180	
		0232 Limbi și literaturi <i>0232 Literature and linguistics</i>	0232.1 Limba și literatura română <i>0232.1 Romanian language and literature</i>	180	
			0232.2 Limbi și literaturi ² <i>0232.2 Languages and literature</i>	180	

1	2	3	4	5	6	
03 ȘTIINȚE SOCIALE, JURNALISM ȘI RELAȚII PUBLICE <i>03 SOCIAL SCIENCES, JOURNALISM AND INFORMATION</i>	031 Științe sociale și comportamente <i>031 Social and behavioural sciences</i>	0312 Științe politice <i>0312 Political sciences</i>	0312.1 Politologie <i>0312.1 Politics</i>	180	031.2 Științe politice <i>031.2 Political sciences</i>	
			0312.2 Relații internaționale <i>0312.2 International relations</i>	180		
			0312.3 Studii de securitate <i>0312.3 Security studies</i>	180		
		0313 Psihologie <i>0313 Psychology</i>	0313.1 Psihologie <i>0313.1 Psychology</i>	180		031.3 Psihologie <i>031.3 Psychology</i>
		0314 Sociologie <i>0314 Sociology</i>	0314.1 Sociologie <i>0314.1 Sociology</i>	180		031.4 Sociologie <i>031.4 Sociology</i>
		0319 Asistență socială <i>0319 Social work</i>	0319.1 Asistență socială <i>0319.1 Social work</i>	180		
	032 Jurnalism și informare <i>032 Journalism and information</i>	0321 Jurnalism și comunicare <i>0321 Journalism and communication</i>	0321.1 Jurnalism și procese mediatice <i>0321.1 Journalism and media processes</i>	180	032.1 Științe ale comunicării <i>032.1 Communication sciences</i>	
			0321.2 Comunicare și relații publice <i>0321.2 Communication and public relations</i>	180		
		0322 Biblioteconomie, informare și studii arhivistice <i>0322 Library, information and archival studies</i>	0322.1 Biblioteconomie și știința informării <i>0322.1 Library and information science</i>	180		
			0322.2 Tehnologia comunicării infodocumentare <i>0322.2 Technology of info-documentary communication</i>	180		
		0322.3 Activitate editorială <i>0322.3 Editorial activity</i>	180			
04 BUSINESS, ADMINISTRARE ȘI DREPT <i>04 BUSINESS, ADMINISTRATION AND LAW</i>	040 Științe administrative <i>040 Administration sciences</i>	0400 Științe administrative <i>0400 Administration sciences</i>	0400.1 Administrație publică <i>0400.1 Public administration</i>	180	040.0 Științe administrative <i>040.0 Administration sciences</i>	
	041 Științe economice	0410 Economie <i>0410 Economics</i>	0410.1 Economie <i>0410.1 Economics</i>	180	041.0 Științe economice <i>041.0 Economic sciences</i>	
		0410.2 Economie mondială și relații economice internaționale	180			

1	2	3	4	5	6
	041 Economic sciences		0410.2 World economy and international economic relations		
			0410.3 Analiza datelor și econometrie 0410.3 Data analysis and econometrics	180	
			0410.4 Informatică și cibernetică economică 0410.4 Economic informatics and cybernetics	180	
		0411 Contabilitate 0411 Accounting	0411.1 Contabilitate 0411.1 Accounting	180	
		0412 Finanțe, bănci și asigurări 0412 Finance, banking and insurance	0412.1 Finanțe și bănci 0412.1 Finance and banking	180	
		0413 Business și administrare 0413 Business administration	0413.1 Business și administrare 0413.1 Business administration	180	
			0413.2 Managementul resurselor umane 0413.2 Human resources management	180	
			0413.3 Achiziții 0413.3 Procurement	180	
		0414 Marketing și publicitate 0414 Marketing and advertising	0414.1 Marketing și logistică 0414.1 Marketing and logistics	180	
		0416 Comerț cu ridicata și cu amănuntul 0416 Wholesale and retail sales	0416.1 Comerț cu ridicata și cu amănuntul 0416.1 Wholesale and retail sales	180	
	042 Drept 042 Law	0421 Drept 0421 Law	0421.1 Drept 0421.1 Law	240	042.1 Drept 042.1 Law

1	2	3	4	5	6
			0421.2 Criminologie <i>0421.2 Criminology</i>	240	
05 ȘTIINȚE ALE NATURII, MATEMATICĂ ȘI STATISTICĂ <i>05 NATURAL SCIENCES, MATHEMATICS AND STATISTICS</i>	050 Științe chimice¹ <i>050 Chemical sciences</i>	0500 Chimie <i>0500 Chemistry</i>	0500.1 Chimie <i>0500.1 Chemistry</i>	180	050.0 Științe chimice <i>050.0 Chemical sciences</i>
			0500.2 Chimie biofarmaceutică <i>0500.2 Biopharmaceutical chemistry</i>	180	
			0500.3. Chimie ecologică și a mediului <i>0500.3. Ecological and environmental chemistry</i>	180	
	051 Științe biologice¹ <i>051 Biological sciences</i>	0511 Biologie <i>0511 Biology</i>	0511.1 Biologie <i>0511.1 Biology</i>	180	051.1 Științe biologice <i>051.1 Biological sciences</i>
			0511.2 Biologie moleculară <i>0511.2 Molecular biology</i>	180	
			0512 Biochimie <i>0512 Biochemistry</i>	180	
	052 Științe ale mediului¹ <i>052 Environmental sciences</i>	0521 Științe ale mediului <i>0521 Environmental sciences</i>	0521.1 Ecologie și protecția mediului <i>0521.1 Ecology and environment protection</i>	180	052.1 Științe ale mediului <i>052.1 Environmental sciences</i>
	053 Științe fizice¹ <i>053 Physical sciences</i>	0532 Științe ale pământului <i>0532 Earth sciences</i>	0532.1 Geografie <i>0532.1 Geography</i>	180	053.2 Științe ale pământului <i>053.2 Earth sciences</i>
			0532.2 Geologie <i>0532.2 Geology</i>	180	
			0532.3 Hidrologie și meteorologie <i>0532.3 Hydrology and meteorology</i>	180	
			0532.4 Științele solului <i>0532.4 Soil science</i>	180	
		0533 Fizică <i>0533 Physics</i>	0533.1 Fizică <i>0533.1 Physics</i>	180	053.3 Științe fizice <i>053.3 Physical sciences</i>
	0533.2 Astronomie <i>0533.2 Astronomy</i>		180		
054 Matematică și	0541 Matematică¹ <i>0541 Mathematics</i>	0541.1 Matematică <i>0541.1 Mathematics</i>	180	054.1 Științe matematice <i>054.1 Mathematical</i>	

1	2	3	4	5	6
	statistică <i>054</i> <i>Mathematics and statistics</i>		0541.2 Matematici aplicate <i>0541.2 Applied mathematics</i>	180	<i>sciences</i>
			0541.3 Matematică computațională și modelare <i>0541.3 Computational mathematics and modelling</i>	180	
		0542 Statistică <i>0542 Statistics</i>	0542.1 Statistică <i>0542.1 Statistics</i>	180	
06 TEHNOLOGII ALE INFORMAȚIEI ȘI COMUNICAȚIILOR <i>06 INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES (ICTs)</i>	061 Tehnologii ale informației și comunicațiilor <i>061 Information and Communication Technologies (ICTs)</i>	0612 Proiectarea și administrarea sistemelor informaționale <i>0612 Database and network design and administration</i>	0612.1 Calculatoare și rețele <i>0612.1 Computers and networking</i>	240	061.1 Tehnologii ale informației și comunicațiilor <i>061.1 Information and Communication Technologies</i>
			0612.2 Inteligență artificială <i>0612.2 Artificial intelligence</i>	180	
			0612.3 Știința datelor <i>0612.3 Data science</i>	180	
		0613 Dezvoltarea produselor program și a aplicațiilor <i>0613 Software and applications development and analysis</i>	0613.1 Tehnologia informației <i>0613.1 Information technology</i>	240	
			0613.2 Securitate informațională <i>0613.2 Information security</i>	240	
			0613.3 Ingineria software <i>0613.3 Software engineering</i>	240	
			0613.4 Informatică <i>0613.4 Informatics (computer science)</i>	180	
		0613.5 Informatică aplicată <i>0613.5 Applied informatics (computer science)</i>	180		
07 INGINERIE, TEHNOLOGII DE PRELUCRARE, ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII <i>07 ENGINEERING, MANUFACTURING</i>	071 Inginerie și activități ingierești <i>071 Engineering and engineering trades</i>	0710 Inginerie și management <i>0710 Engineering and management</i>	0710.1 Inginerie și management pe ramuri ¹² <i>0710.1 Engineering and management by fields</i>	240	071.0 Inginerie și management <i>071.0 Engineering and management</i>
			0710.2 Metrologie și instrumentație virtuală <i>0710.2 Metrology and virtual instrumentation</i>	240	
		0711 Inginerie chimică și procese <i>0711 Chemical engineering and processes</i>	0711.1 Tehnologia chimică industrială <i>0711.1 Industrial chemical technology</i>	240	071.1 Inginerie chimică și biotehnologii <i>071.1 Chemical engineering and Biotechnology</i>
			0711.2 Prelucrarea chimică a țiteiului, gazelor și petrolului <i>0711.2 Oil /gas /petrol chemical processing</i>	240	
			0711.3 Tehnologia produselor cosmetice și medicinale	240	

1	2	3	4	5	6
NG AND CONSTRUCTIO N			0711.3 <i>Cosmetic and medical goods technology</i>		
			0711.4 <i>Biotehnologii</i> ¹³ 0711.4 <i>Biotechnology</i>	240	
		0712 Tehnologii de protecție a mediului 0712 <i>Environmental protection technology</i>	0712.1 <i>Ingineria mediului</i> 0712.1 <i>Environmental engineering</i>	240	071.2 Tehnologii de protecție a mediului 071.2 <i>Environmental protection technology</i>
		0713 Energetică și inginerie electrică 0713 <i>Electricity and energy</i>	0713.1 <i>Energetică</i> 0713.1 <i>Energy</i>	240	071.3 Energetică și inginerie electrică 071.3 <i>Electricity and energy</i>
			0713.2 <i>Inginerie electrică</i> 0713.2 <i>Electrical engineering</i>	240	
		0714 Electronică și automatizări 0714 <i>Electronics and automation</i>	0714.1 <i>Tehnologii și software în rețele de comunicații</i> 0714.1 <i>Technologies and software in communication networks</i>	240	071.4 Inginerie electronică 071.4 <i>Electronic engineering</i>
			0714.2 <i>Electronică aplicată</i> 0714.2 <i>Applied electronics</i>	240	
			0714.3 <i>Microelectronică și nanotehnologii</i> 0714.3 <i>Microelectronics and nanotechnologies</i>	240	
			0714.4 <i>Automatică și informatică</i> 0714.4 <i>Automation and informatics</i>	240	
			0714.5 <i>Robotică</i> 0714.5 <i>Robotics</i>	240	
			0714.6 <i>Securitatea comunicațiilor electronice</i> 0714.6 <i>Security of electronic communications</i>	240	
			0714.7 <i>Inginerie biomedicală</i> 0714.7 <i>Biomedical engineering</i>	240	
		0715 Mecanică și prelucrarea metalelor 0715 <i>Mechanics and metal trades</i>	0715.1 <i>Tehnologia construcțiilor de mașini</i> 0715.1 <i>Mechanical engineering technology</i>	240	071.5 Mecanică 071.5 <i>Mechanics</i>
0715.2 <i>Mașini și sisteme de producție</i> 0715.2 <i>Machines and production systems</i>	240				
0715.3 <i>Inginerie mecanică</i> 0715.3 <i>Mechanical engineering</i>	240				
0715.4 <i>Mașini și instalații frigorifice</i>	240				

1	2	3	4	5	6	
			0715.4 Refrigerating machinery and equipment			
			0715.5 Mașini și mecanisme pentru construcții 0715.5 Construction machinery and mechanisms	240		
			0715.6 Ingineria designului de produs 0715.6 Product design engineering	240		
			0715.7 Tehnologii digitale în fabricație 0715.7 Digital manufacturing technologies	240		
		0716 Autovehicule, nave și aeronave 0716 Motor vehicles, ships and aircraft	0716.1 Autovehicule rutiere 0716.1 Road vehicles	240		
			0716.2 Vehicule pentru transport feroviar 0716.2 Rail transport vehicles	240		
			0716.3 Ingineria transportului naval 0716.3 Naval transport engineering	240		
			0716.4 Inginerie agrară și sisteme mecatronice 0716.4 Agricultural Engineering and mechatronic systems	240		
	072 Tehnologii de fabricare și prelucrare 072 Manufacturing and processing	0721 Procesarea alimentelor 0721 Food processing	0721.1 Tehnologia și managementul alimentației publice 0721.1 Technology and management of public nourishment	240	072.1 Tehnologii de fabricare și prelucrare 072.1 Manufacturing and processing	
				0721.2 Tehnologia produselor alimentare 0721.2 Food production technology		240
				0721.3 Tehnologia vinului și a produselor obținute prin fermentare 0721.3 Technology of wine and fermented products		240
			0722 Tehnologia materialelor (sticlă, hârtie, plastic și lemn) 0722 Materials (glass, paper, plastic and wood)	0722.1 Ingineria prelucrării lemnului 0722.1 Woodworking engineering		240
				0722.2 Tehnologia materialelor și articolelor de construcție 0722.2 Building materials and articles technology		240
				0722.3 Design și tehnologii poligrafice 0722.3 Printing design and technology		240
			0723 Textile (îmbrăcăminte, încălțăminte și articole din piele)	0723.1 Tehnologia și designul confecțiilor textile 0723.1 Technology and design of textile clothes		240
				0723.2 Tehnologia și designul încălțăminte și a articolelor de marochinărie		240

1	2	3	4	5	6
		0723 <i>Textiles (clothes, footwear and leather)</i>	0723.2 <i>Technology and design of footwear and leather goods</i> 0723.3 <i>Design vestimentar industrial</i> 0723.3 <i>Industrial fashion design</i>	240	
		0724 Minerit și extracții 0724 <i>Mining and extraction</i>	0724.1 <i>Inginerie minieră</i> 0724.1 <i>Mining engineering</i>	240	
	073 Arhitectură și construcții 073 <i>Architecture and construction</i>	0731 Arhitectură și dezvoltare teritorială 0731 <i>Architecture and territorial development</i>	0731.1 <i>Arhitectură</i> ¹⁴ 0731.1 <i>Architecture</i>	360	073.1 Arhitectură 073.1 <i>Architecture</i>
0731.2 <i>Inginerie geodezică și cadastru</i> 0731.2 <i>Geodetic engineering and cadastre</i>			240	073.2 Inginerie geodezică 073.2 <i>Geodesic engineering</i>	
0731.3 <i>Urbanism și amenajarea teritoriului</i> 0731.3 <i>Urban and regional planning</i>			240		
0731.4 <i>Evaluarea și dezvoltarea imobilului</i> 0731.4 <i>Real estate valuation and development</i>			240		
0731.5 <i>Arhitectura peisajeră</i> 0731.5 <i>Landscape architecture</i>			240		
0732 Construcții și inginerie civilă 0732 <i>Building and civil engineering</i>		0732.1 <i>Construcții industriale și civile</i> 0732.1 <i>Industrial and civil construction</i>	240	073.3 Inginerie civilă 073.3 <i>Civil engineering</i>	
		0732.2 <i>Căi ferate, drumuri, poduri</i> 0732.2 <i>Railways, roads, bridges</i>	240		
		0732.3 <i>Alimentări cu apă, canalizări</i> 0732.3 <i>Water supply, sewerage engineering</i>	240		
		0732.4 <i>Ingineria sistemelor termice, de gaze și climatizare pentru clădiri</i> 0732.4 <i>Engineering of heating, gas supply and ventilation for buildings</i>	240		
		0732.5 <i>Inginerie antiincendii și protecție civilă</i> 0732.5 <i>Fire engineering and civil protection</i>	240		
08 ȘTIINȚE AGRICOLE, SILVICULTURĂ,	081 Științe agricole 081 <i>Agriculture</i>	0811 Producția vegetală și animală 0811 <i>Crop and livestock production</i>	0811.1 <i>Agronomie</i> 0811.1 <i>Agronomy</i>	240	081.1 Științe agricole 081.1 <i>Agriculture</i>
			0811.2 <i>Horticultură și viticultură</i> 0811.2 <i>Horticulture and viticulture</i>	240	

1	2	3	4	5	6
PISCICULTURĂ ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ 08 <i>AGRICULTURE, FORESTY, FISHERIES AND VETERINARY</i>			0811.3 Protecția plantelor <i>0811.3 Crops protection</i>	240	
			0811.4 Zootehnie <i>0811.4 Livestock</i>	240	
			0811.5 Siguranța produselor agroalimentare <i>0811.5 The safety of food products</i>	240	
			0811.6 Agrobusiness și dezvoltare rurală <i>0811.6 Agribusiness and rural development</i>	240	
	082 Silvicultură <i>082 Forestry</i>	0821 Silvicultură <i>0821 Forestry</i>	0821.1 Silvicultură și grădini publice <i>0821.1 Forestry and public gardens</i>	240	082.1 Silvicultură <i>082.1 Forestry</i>
084 Medicină veterinară <i>084 Veterinary</i>	0841 Medicină veterinară <i>0841 Veterinary</i>	0841.1 Medicină veterinară ¹⁴ <i>0841.1 Veterinary medicine</i>	360	084.1 Medicină veterinară <i>084.1 Veterinary</i>	
09 SĂNĂTATE <i>09 HEALTH</i>	091 Sănătate <i>091 Health</i>	0910 Sănătate publică <i>0910 Public health</i>	0910.1 Sănătate publică <i>0910.1 Public health</i>	180	091.0 Sănătate publică <i>091.0 Public health</i>
			0911 Stomatologie <i>0911 Stomatology</i>	0911.1 Stomatologie ¹⁴ <i>0911.1 Stomatology</i>	300
		0911.2 Asistență medicală stomatologică <i>0911.2 Dental nursing</i>		180	091.2 Medicină <i>091.2 Medicine</i>
		0911.3 Tehnică dentară <i>0911.3 Dental technology</i>		180	
		0912 Medicină <i>0912 Medicine</i>	0912.1 Medicină ¹⁴ <i>0912.1 Medicine</i>	360	
		0913 Asistență medicală și moașe <i>0913 Nursing and midwifery</i>	0913.1 Asistență medicală generală ¹⁴ <i>0913.1 General nursing</i>	240	
			0913.2 Moașe ¹⁴ <i>0913.2 Midwifery</i>	240	
		0914 Diagnostic medical și tehnologii de tratament	0914.1 Tehnologii în radiologie și imagistică <i>0914.1 Technologies of radiology and imaging</i>	180	
			0914.2 Laborator clinic <i>0914.2 Clinical laboratory</i>	180	

1	2	3	4	5	6
		0914 Medical diagnostic and treatment technology	0914.3 Optometrie 0914.3 Optometry	180	
		0915 Terapie și reabilitare 0915 Therapy and rehabilitation	0915.1 Fiziokinetoterapie și reabilitare 0915.1 Physiokinetotherapy and rehabilitation	180	
			0915.2 Nutriție și dietetică 0915.2 Nutrition and dietetics	180	
		0916 Farmacie 0916 Pharmacy	0916.1 Farmacie ¹⁴ 0916.1 Pharmacy	300	091.6 Farmacie 091.6 Pharmacy
			0916.2 Cosmetică medicală și tehnologia produsului cosmetic 0916.2 Medical cosmetics and cosmetic product technology	180	
10 SERVICII 10 SERVICES	100 Sport 100 Sports	1000 Științe ale sportului 1000 Sport sciences	1000.1 Antrenament sportiv 1000.1 Coaching activities	240	100.0 Științe ale sportului 100.0 Sport sciences
			1000.2 Sport social și consultanță în sport 1000.2 Social sport and sport consultancy	180	
			1000.3 Fitness și programe de recreare 1000.3 Fitness and recreation programmes	180	
		1001 Motricitate specială și recuperare 1001 Special motricity and recovery	1001.1 Kinetoterapie și terapie ocupațională 1001.1 Kinetotherapy and occupational therapy	240	
	101 Servicii publice 101 Personal services	1010 Servicii publice 1010 Personal services	1010.1 Servicii publice ¹⁵ 1010.1 Personal services	180	–
			1013 Servicii hoteliere, turism și agrement 1013 Hotel, tourism and leisure	1013.1 Servicii hoteliere, turism și agrement 1013.1 Hotel, tourism and leisure	180

1	2	3	4	5	6
	103 Servicii ale securității <i>103 Security services</i>	1031 Științe militare¹ <i>1031 Military sciences</i>	1031.1 Conducerea subunităților de infanterie <i>1031.1 Leading of infantry subunits</i>	180	103.1 Științe militare <i>103.1 Military sciences</i>
			1031.2 Conducerea subunităților de artilerie <i>1031.2 Leading of artillery subunits</i>	180	
			1031.3 Conducerea subunităților de comunicații și informatică <i>1031.3 Leading of communications and informatics subunits</i>	180	
			1031.4 Conducerea logisticii militare <i>1031.4 Leading of military logistics</i>	180	
		1039 Științe ale securității <i>1039 Security sciences</i>	1039.1 Securitate civilă și publică <i>1039.1 Civil and public security</i>	180	103.9 Informații, ordine publică și securitate națională <i>103.9 Intelligence, public order and national security</i>
			1039.2 Servicii de securitate a proprietății <i>1039.2 Property security services</i>	180	
			1039.3 Salvatori și pompieri <i>1039.3 Rescuers and fire-fighters</i>	180	
			1039.4 Securitatea frontierei, migrație și azil <i>1039.4 Border security, migration and asylum</i>	180	
	104 Servicii de transport <i>104 Transport services</i>	1041 Servicii de transport <i>1041 Transport services</i>	1041.1 Logistică și servicii de transport <i>1041.1 Logistics and transport services</i>	180	

¹ Instituțiile de învățământ superior pot desfășura la ciclul I (licență) instruirea concomitentă în două specialități/programe de studii în cadrul domeniilor *științe ale educației, științe în domeniile conexe disciplinelor școlare din învățământul general și științe ale educației, filologie* (combinații între două limbi și literaturi), *arte și militare*, în condiții și combinații (celor două specialități) stabilite de Ministerul Educației și Cercetării și, după caz, de ministerele de resort.

Pregătirea specialiștilor în *domeniul militariei* poate include instruirea concomitentă a studenților la o specialitate civilă, acreditată sau autorizată provizoriu, conform legislației.

Durata studiilor la specialitățile duble la ciclul I de studii superioare este mai mare cu un an. Studiile superioare la specialități duble se finalizează cu acordarea unei singure calificări și cu eliberarea unei singure diplome universitare în două specialități.

² Se menționează limba și literatura etniilor conlocuitoare pe teritoriul Republicii Moldova: rusă/ucraineană/găgăuză/bulgară/poloneză/ivrit/idiș/roma etc. și se pot organiza combinații între *limba și literatura română* (prima) și una dintre acestea, durata studiilor fiind mai mare cu un an.

³ Se menționează limba și literatura străină studiată și se pot organiza combinații între două limbi și literaturi în cadrul specialității respective, durata studiilor fiind mai mare cu un an.

⁴ Se pot organiza, după caz, programe de studii: *Dans clasic/Dans sportiv/Dans modern/Dans popular*.

⁵ Se pot organiza, după caz, programe de studii: *Arte textile/Ceramică artistică/Metal artistic/Sticlă/Tapiserie/Lemn*.

⁶ Se pot organiza, după caz, programe de studii: *Instrumente cu taste/Instrumente orchestrale/Instrumente populare/Instrumente muzică ușoară și jazz*.

⁷ Se pot organiza, după caz, programe de studii: *Canto academic/Canto popular/Canto de estradă și jazz*.

⁸ Se pot organiza, după caz, programe de studii: *Dirijat coral/Dirijat simfonic și de operă.*

⁹ Se pot organiza, după caz, programe de studii: *Compoziție muzică academică/Compoziție muzică ușoară și jazz.*

¹⁰ Se pot organiza, după caz, programe de studii: *Actorie teatru și film/Actorie teatru cu păpuși și marionete.*

¹¹ Se pot organiza, după caz, programe de studii: *Regie estradă și manifestări publice/Regie teatru/Regie circ.*

¹² Se menționează, după caz, ramura: *în energetică/comunicații electronice/textile/industria alimentară/construcții/transporturi/agricultură/îmbunătățiri funciare (hidroameliorație).*

¹³ Se adaugă, după caz: *industriale/agricole/farmaceutice/cosmetice/medical-veterinare/fitobiotehnologii.*

¹⁴ Specialități reglementate sectorial în cadrul Uniunii Europene: *Arhitectură, Medicină veterinară, Stomatologie, Medicină, Asistență medicală generală, Moașe, Farmacie.*

¹⁵ Se adaugă, după caz: *de ospitalitate/de nutriție/estetologice.*

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre de Guvern
cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților
în învățământul superior

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărârii Guvernului este elaborat de Ministerul Educației și Cercetării, în cadrul unui grup de lucru, constituit din reprezentanții conducerii instituțiilor de învățământ superior, responsabili de educație și cercetare.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul este elaborat în temeiul art.81 din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, cu modificările ulterioare, care statuează că Nomenclatorul reprezintă parte componentă a standardelor educaționale de stat și determină domeniile și specialitățile în baza cărora se realizează **formarea profesională și științifică în învățământul superior**.

Nomenclatorul domeniilor de studii și al specialităților se aprobă de Guvern, la propunerea Ministerului Educației și Cercetării, de comun acord cu ministerele de resort.

În conformitate cu Strategia de dezvoltare „Educația 2030” și Programul de implementare a acesteia pentru anii 2023-2025, aprobată prin HG nr. 114/2023, Ministerul Educației și Cercetării este responsabil de actualizarea și aprobarea Nomenclatoarelor domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru învățământul profesional tehnic și superior (Obiectivul specific 1.2, acțiunea 5).

Totodată, schimbările care se produc pe piața muncii și solicitările de noi specialități, noile reforme întreprinse în diverse domenii solicită completarea/ modificarea anumitor specialități, introducerea altor domenii de formare profesională etc. Aceste schimbări reprezintă o contribuție substanțială în vederea diversificării ofertei educaționale și multiplicării posibilităților de studii în universitățile din Republica Moldova grație compatibilizării lor cu cele oferite de universitățile europene.

Proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la elaborarea în redacție nouă a Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior a fost elaborat în vederea realizării următoarelor **obiective**:

1. Eliminarea unor contradicții cu documentele europene în domeniul învățământului superior și asigurarea continuității studiilor superioare și pregătirii unor specialiști de înaltă calificare la ciclurile universitare licență – master - doctorat.

2. Stabilirea unei noi arhitecturi a formării profesionale și științifice prin reconceptualizarea și compatibilizarea domeniilor științifice cu acele de formare profesională pentru asigurarea unei sinergii reale a învățământului superior și științei.

3. Oferirea unor noi programe de studii superioare, în conformitate cu schimbările care se produc pe piața muncii și reformele întreprinse în viața social-economică a țării, dar și în sensul consolidării parcursului european al Republicii Moldova.

4. Compatibilizarea actelor de studii eliberate de către instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova cu documentele educaționale europene, în vederea integrării în Spațiul Comun al Învățământului Superior.

5. Implementarea descrierii structurale codificate prin cifre, adoptate de Comisia europeană, pentru asigurarea recunoașterii diplomelor moldovenești peste hotarele țării și promovarea internaționalizării instituțiilor.

6. Gestionarea mai eficientă a resurselor financiare și umane de către instituțiile de învățământ superior prin generalizarea programelor de studii din actualul Nomenclator, implicit, sporirea șanselor de inserție a absolvenților în câmpul muncii, din țară și de peste hotare.

Proiectul Hotărârii Guvernului **cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior** urmează să intre în vigoare **la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în condițiile statuate de art. 56, alin.(1), din Legea nr.**

100/2017, potrivit căreia, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.

Prevederea dată este justificată de **circumstanțe obiective**, și anume, necesitatea organizării **sesiunii de admitere 2024/25**, implicit, elaborarea imediată a **ordinelor de admitere** la studii superioare pentru fiecare instituție de învățământ superior pe cicluri universitare, dar și de necesitatea **repartizării de către instituții a locurilor bugetare** pe cicluri de studii (licență, master, rezidențiat, secundariat clinic), domenii profesionale și programe de studii, forme de învățământ, cote-părți și limba de instruire, inclusiv pentru candidații din raioanele de est ale Republicii, precum și pentru cetățenii străini, după caz, stabilirea probelor, organizarea procesului de admitere pe sesiuni etc.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect de Nomenclator constituie cadrul normativ care reglementează organizarea studiilor superioare în Republica Moldova, **ciclurile I-licență, II-master, III-doctorat** conform structurii Spațiului European al Învățământului Superior (EHEA/Bologna), corespunzător nivelelor 6, 7 și 8 al Cadrului National al Calificărilor (NQF), implicit, Cadrului European al Calificărilor (EQF).

În conformitate cu prevederile Procesului Bologna, **conceptul formării specialiștilor** în cadrul învățământului superior presupune **formarea generală** la ciclul I – **licență**, cu **specializare/aprofundare** ulterioară la ciclul II – **master**, studiile superioare de **doctorat** (ciclul III) fiind **prima etapă a carierei științifice**.

În context, Ministerul Educației și Cercetării vine cu propunerea de aprobare a unui nou **Nomenclator bazat pe 3 cicluri de studii superioare** cu stabilirea unor domenii comune fundamentale și specifice pentru fiecare ciclu de studii superioare, în scopul asigurării continuității studiilor universitare. Totodată, proiectul Nomenclatorului stabilește expres specialitățile pentru ciclul I – licență, în baza recomandărilor Clasificatorului Internațional Standard al Educației (ISCED-F, 2013), elaborat de Comisia europeană în vederea implementării uniforme a cadrului normativ al formării profesionale, pentru a înțelege și a interpreta corect rezultatele sistemelor educaționale, care diferă din punct de vedere al structurii și al conținutului programelor. La fel, ISCED menționează că țările care acceptă această clasificare în sistemul de învățământ național, sunt în drept să adapteze anumite niveluri din ea, să-și stabilească programe de formare profesională necesare pentru statul respectiv în vederea asigurării țării cu cadre calificate în conformitate cu nevoile naționale și cerințele pieței muncii.

Proiectul Nomenclatorului propus spre examinare și aprobare este constituit din **10 domenii fundamentale ale științei, culturii și tehnicii, 25 domenii generale de studii, 70 domenii de formare profesională pentru licență și master, 47 domenii de studii pentru doctorat și 201 de programe de studii la ciclul I, licență**.

Comparativ cu Nomenclatorul în vigoare, luând în considerare solicitările argumentate ale universităților, din perspectivă pieței muncii din Republica Moldova, precum și conform practicilor internaționale și experienței instituțiilor de învățământ superior din UE, noul Nomenclator (Anexa nr. 1 la proiect) conține un șir de **elemente noi**, inclusiv:

1. A fost stabilită o **nouă structură** a Nomenclatorului: 2 domenii de bază pentru toate ciclurile de studii superioare: **fundamental** și **general**, specificarea **domeniului de studii profesionale** pentru Licență și Master, precum și unul separat - **domeniul de studii la Doctorat**.
2. În contextul autonomiei universitare, programele de studii superioare de master și de doctorat se elaborează de către instituția de învățământ superior în cadrul domeniilor aprobate prin prezentul proiect de Nomenclator, iar *Nomenclatorul specialităților științifice*, aprobat prin Hotărârea Guvernului

199/2013, rămâne funcțional pentru organizarea programelor de postdoctorat și proiectele de cercetare, dezvoltare, inovare.

3. Sunt optimizate/generalizate mai multe programe de studii superioare de licență, care erau prea înguste și creau probleme absolvenților la căutarea unui loc de muncă.

3.1. Astfel, în domeniul *0713 Energetică și inginerie electrică*, 5 specialități (*0713.1 Electroenergetică; 0713.2 Termoenergetică; 0713.3 Ingineria sistemelor electromecanice; 0713.4 Ingineria sistemelor de energii regenerabile; 0713.5 Electrificarea agriculturii*) au fost generalizate și substituie cu 2 generale: *0713.1 Energetică și 0713.2 Inginerie electrică*;

3.2. La fel, s-a renunțat la **8 specialități**: *0111.1 Pedagogie, 0211.3 Fotografie artistică, 0914.1 Radiografie; 0914.3 Radioterapie; 0229.2 Producție culturală și management artistic; 0811.2 Selecția și genetica culturilor agricole; 0811.4 Agropedologie și managementul fertilității solului, 1000.2 Organizarea și dirijarea sportului*, fiind înguste sau depășite, respectiv, nesolicitate de studenți;

3.3. **Au fost modernizate** denumirile a **11 specialități**: *0612.2 Inteligența artificială; 0710.2 Metrologie și instrumentație virtuală; 0229.1 Studii culturale și manifestări artistice; 0322.1 Biblioteconomie și știința informării, 0714.2 Tehnologii și software în rețele de comunicații; 0716.1 Autovehicule rutiere; 0716.2 Vehicule pentru transport feroviar; 0722.2 Tehnologia materialelor și articolelor de construcție; 0731.4 Urbanism și amenajarea teritoriului; 0914.2 Tehnologii în radiologie și imagistică; 1039.4 Securitatea frontierei, migrație și azil; 0521.1 Ecologie și protecția mediului.*

4. Sunt oferite 30 de specialități noi de studii superioare de licență, inclusiv:

- La **Educație**: *0114.16 Educație pentru societate, 0114.15 Teatru*;
- La **Arte**: *0213.2 Design grafic și tehnologii de tipar, 0211.1 Montaj film și TV, 0211.3 Producție muzicală și inginerie de sunet, 0216.1 Actorie teatru și film/ Actorie teatru cu păpuși și marionete; 0216.2 Regie estradă și manifestări publice/ Regie teatru/ Regie circ; 0219.1 Studii culturale și management artistic*;
- La **Științe politice**: *0312.3 Studii de securitate*;
- La **Științe umaniste**: *0220.2 Etnologie și 0222.3 Muzeologie; 0222.4 Restaurarea și conservarea monumentelor istorice*;
- La **Științe economice**: *0410.3 Econometrie și analiza datelor, 0410.4 Informatică și cibernetică economică, 0416.1 Comerț cu ridicata și cu amănuntul*;
- La **Matematică și statistică**: *0541.3 Matematici computaționale și modelare*;
- La **TIC**: *0612.2 Inteligența artificială*;
- La **Inginerie**: *0710.1 Inginerie și management în comunicații electronice/agricultură hidroameliorații, 0731.7 Îmbunătățiri funciare (hidroameliorație); 0711.4 Fitobiotehnologii*
- La **Științe agricole**: *0811.3 Horticultură și viticultură*
- La **Medicină**: *0914.2 Laborator clinic, 0911.2 Asistență medicală stomatologică, 0911.3 Tehnică dentară, 0915.2 Nutriție și dietetică, 0916.2 Cosmetică medicală și tehnologia produsului cosmetic*;
- La **Sport**: *1000.2 Sport social și consultanță în sport*.
- La **Științe ale securității**: *1039.4 Securitatea frontierei, migrație și azil*.

Menționăm că programele de studii superioare de licență, master și doctorat, **autorizate provizoriu/ acreditate** la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri **își păstrează drepturile** rezultate din autorizare/acreditare și sunt corelate cu specialitățile/programele respective din noul Nomenclator.

Proiectul noului Nomenclator își propune **creșterea gradului de angajare a absolvenților** pe piața muncii; creșterea gradului de incluziune a sistemului de învățământ superior; eliminarea unor contradicții cu documentele europene în domeniul învățământului superior și oferirea unor standarde comune pentru formarea profesională la ciclurile universitare: licență – master – doctorat; compatibilizarea titlurilor conferite de către instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova cu titlurile conferite de universitățile europene, pentru asigurarea recunoașterii diplomelor moldovenești peste hotarele țării.

5. Fundamentarea economico-financiară

Programele de studii superioare urmează să fie organizate în limita bugetelor aprobate anual, *Program/Subprogram 8810 Învățământ superior*, acțiunea 2: *Comanda de stat pentru pregătirea cadrelor din instituțiile de învățământ superior*, anul financiar 2025.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative și nu va necesita modificarea altor acte legislative sau normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării www.mec.gov.md, compartimentul Transparența decizională a fost asigurată plasarea **anunțului** privind elaborarea proiectului (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/10308), la fel a fost plasat și pentru **consultarea publică** pe pagina oficială a Ministerului, la compartimentul *Transparența decizională* și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12460

Totodată, proiectul a fost supus procedurii de examinare și avizare în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 privind actele normative.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție, în conformitate cu legislația. Conform avizului, în procesul de promovare a proiectului, **au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale** statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Implementarea prevederilor propuse, **poate contribui la realizarea interesului public** vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).

9. Constatările expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii de Guvern nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul a fost expertizat, în conformitate cu legislația, de către Ministerul Justiției, toate propunerile au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în condițiile Legii nr.100/2017.

Ministru

Dan PERCIUN

SINTEZA obiecțiilor și propunerilor
la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Nomenclatorului domeniilor de studii
și al specialităților în învățământul superior
 (număr unic 214/MEC/2024)

Participantul la avizare (expertizare)	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Cancelaria de Stat	I aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă
	II aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă
Ministerul Sănătății	I aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă
	II aviz: în contextul modificării Codului Educației, urmare a Amendamentului deputatului Adrian Belfi la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (din domeniul educației), inițiativa legislativă a Guvernului nr. 70 din 06.03.2024, dar și reieșind din includerea noilor specialități de licență în proiectul Nomenclatorului, solicită să fie alocate 180 ECTS la domeniul 09 Sănătate pentru următoarele specialități la studii superioare de licență: <i>Sănătate publică, Asistență medicală stomatologică, Tehnică dentară, Optometrie, Tehnologii în radiologie și imagistică, Laborator clinic, Fiziokinetoterapie și reabilitare, Nutriție și dietetică, Cosmetică medicală și tehnologia produsului cosmetic.</i>	Se acceptă
	III aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	I aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă
	II aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
Ministerul Mediului	I aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă
	II aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	I aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă
	II aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă
Ministerul Finanțelor	I aviz: Susține proiectul de hotărâre cu următoarele propuneri. În coloana 5 Credite din proiectul Nomenclatorului, pozițiile 0220.2 <i>Etnologie</i> , 0222.3 <i>Muzeologie</i> și 0731.7 <i>Îmbunătățiri funciare</i> urmează a fi completate cu numărul de credite oferite. Totodată se atenționează ca la elaborarea Comenzii de stat 2024/25, planificarea locurilor pentru specialitățile noi se va efectua din contul și în limita numărului de locuri finanțate din bugetul de stat stabilit pentru anul de studii precedent.	Se acceptă Nr. de credite a fost stabilit. Se ține cont de atenționarea Ministerului Finanțelor la planificarea Comenzii de stat 2024/25.
	II aviz: Comunică lipsă de obiecții. Totodată, se menționează că, la etapa elaborării planurilor (comenzii de stat) de admitere în învățământul superior cu finanțare din bugetul de stat pentru anul de	Se acceptă Nr. de credite a fost stabilit. Se ține cont de atenționarea Ministerului Finanțelor

	studii 2024-2025, introducerea specialităților noi se va efectua în limita numărului de locuri finanțate de la bugetul de stat față de planul stabilit pentru anul de studii precedent.	la planificarea Comenzii de stat 2024/25.
Ministerul Culturii	<p>I aviz:</p> <p>1. Domeniul 073 <i>Arhitectură și construcții</i> se va completa cu specialitățile: <i>Restaurarea și conservarea monumentelor istorice și Istoria și teoria arhitecturii</i>, deoarece domeniul la doctorat este Arhitectura.</p> <p>2. Domeniul 0732 <i>Construcții și inginerie civilă</i> se va completa cu specialitatea <i>Conservarea, restaurarea structurilor istorice</i>, domeniul la doctorat fiind Inginerie civilă.</p>	<p>Se accepta parțial.</p> <p>1. Specialitatea Restaurarea și conservarea monumentelor istorice, conform Clasificatorului Internațional Standard al Educației (ISCED-F, 2013), elaborat de Comisia europeană, se organizează în cadrul domeniului 0222 History and archaeology. Astfel, se completează și proiectul la domeniul 0222 Istorie și arheologie cu specialitatea solicitată.</p> <p>2. A doua specialitate propusă este foarte aproape ca tematică și conținut cu prima propusă și inclusă în proiect, totodată poate fi studiată mai aprofundat la master.</p> <p>De menționat că, în conformitate cu prevederile Procesului Bologna, conceptul formării specialiștilor în cadrul învățământului superior presupune formarea generală la ciclul I – licență, cu specializare/aprofundare ulterioară la ciclul II – master.</p>
	II aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	<p>I aviz: Propuneri la proiectul hotărârii</p> <p>1. În clauza de adoptare a proiectului, textul ”precum și luând în considerare recomandările Clasificării Internaționale Standard a Educației (ISCED-F 2013), elaborate de Comisia europeană în vederea aplicării uniforme a cadrului normativ al organizării studiilor superioare” se va exclude și transpune în Nota informativă conexă proiectului.</p> <p>2. Subsecvent, la pct.1, textul ”(Anexă)” se va substitui cu textul ”(se anexează)”, iar în parafa de aprobare, textul ” Anexă la la Hotărârea Guvernului nr. ___ din ___” se va substitui cu textul ”Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ___/2024”.</p> <p>Propuneri la proiectul Nomenclatorului</p> <p>Considerăm judicioasă menținerea domeniului 1041 <i>Servicii de transport</i> cu specialitatea <i>Logistică și servicii de transport</i>.</p>	<p>1. Se acceptă</p> <p>În clauza de adoptare a proiectului a fost operată modificarea propusă.</p> <p>2. Se acceptă.</p> <p>La pct.1 și în parafa de aprobare au fost operate modificările propuse.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>În cadrul domeniului 1041 Servicii de transport a fost introdusă specialitatea <i>Logistică și servicii de transport</i></p>
	II aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
Ministerul Energiei	I aviz: La domeniul 0713 <i>Energetică și inginerie electrică</i> , păstrarea programului de studii superioare de licență <i>Ingineria sistemelor de energii regenerabile</i> , redenumit în Sisteme de energii regenerabile	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Aspectele de utilizare a energiilor regenerabile vor fi studiate în cadrul programului <i>Inginerie electrică</i> ca pachet opțional. Piața muncii din Republica Moldova este redusă ca volum și prezintă dificultăți la încadrarea în activitatea de muncă a specialiștilor</p>

		<p>cu formare îngustă, iar formarea în cadrul unui pachet opțional va permite să menținem programul de studii în condiții optime de funcționare pentru ziua de azi.</p> <p>Totodată, acest program specific ar putea fi oferit la master.</p>
	<p>La domeniul <i>0713 Energetică și inginerie electrică</i>, includerea programului de studii superioare de licență <i>Ingineria rețelelor energetice</i>, planificat pentru învățământul dual.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p><i>Ingineria rețelelor energetice</i> reprezintă parte componentă a programului Energetică, iar introducerea unui program nou îngustează formarea specialistului. La moment doar se pilotează învățământul dual, în cadrul programelor de studii fiind prevăzută posibilitatea de a forma grupe în care doar o parte de studenți se formează prin învățământ dual, cealaltă urmând traseul clasic. În acest context, programul Energetică fiind mai complex poate oferi posibilitatea dezvoltării și acestei forme de instruire.</p> <p>Totodată, acest program specific ar putea fi oferit la master.</p>
	<p>La domeniul <i>0732 Construcții și inginerie civilă</i>, îmbinarea programelor de studii superioare de licență <i>Alimentări cu apă, canalizări și Ingineria sistemelor termice, de gaze și climatizare</i> pentru clădiri în programul <i>Ingineria rețelelor edilitare</i>.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Reieșind din definiția termenului de rețele edilitare, care este foarte larg - ansamblu de conducte, instalații, canale, cabluri (subterane, supraterane și/sau aeriene) care sunt amplasate pe un anumit teritoriu și/sau în cadrul construcțiilor și care sunt destinate pentru asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, furnizării energiei electrice și termice, a gazelor naturale, a serviciilor de comunicații electronice etc, adică include și alte rețele decât cele de apă și de gaze. Totodată, după cum este stipulat în Codul de Urbanism și Construcții nr 434/2023, art. 3, noțiunea "rețele edilitare" include doar rețelele exterioare până la construcții și nu include instalațiile interioare din clădiri (de încălzire, de ventilare, de alimentări cu apă, de canalizare, de climatizare ș.a.) – aspecte care constituie o parte importantă a pregătirii din cadrul programelor de studii menționate.</p>
	<p>II aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	<p>I aviz: La domeniul general de studii 081 Științe agricole, domeniul de formare profesională 0811 Producția vegetală și animală, se propune.</p> <p>1. Specialitatea/programul de studii la ciclul I (licență) <i>0811.2 Selecția și genetica culturilor agricole</i>, de exclus. Se recomandă program de formare profesională la masterat.</p> <p>2. Specialitatea/programul de studii la ciclul I (licență) <i>0811.4 Agropedologie și managementul fertilității solului</i>, de exclus. Se recomandă program de formare profesională la masterat.</p>	<p>Se acceptă Această specialitate a fost exclusă.</p> <p>Se acceptă Această specialitate a fost exclusă.</p>
	<p>La domeniul general de studii <i>073 Arhitectură și construcții</i>, domeniul de formare profesională 0731 Arhitectură și dezvoltare teritorială de exclus specialitatea/programul de studii la ciclul I (licență) și studii integrate <i>0731.6 Îmbunătățiri funciare</i>, luând în considerați că calificarea atribuită este de „inginer în hidroameliorație”, respectiv ar fi relevant să se regăsească la domeniul general de studiu 071 Inginerie și activități inginerești, domeniul de formare profesională 0710 Inginerie și management, specialitatea 0710.1 Inginerie și management pe ramuri¹⁵. Note¹⁵ din proiect „Se menționează, după caz, ramura: în energetică, comunicații electronice/textile/industria alimentară/construcții/transporturi/agricultură/hidroameliorații.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Îmbunătățirile funciare prin definiție reprezintă un ansamblu de lucrări care au ca scop prevenirea consecințelor nefavorabile ale acțiunii factorilor naturali asupra terenurilor și asigurarea folosirii pământului în condiții de eficiență și productivitate sporită: îndiguiri, desecări, irigații, amendamente calcaroase, asolamente, plantații etc., acoperind nu doar activități legate de funcționalitatea terenurilor agricole, ci și multiple lucrări aferente domeniului construcții și de inginerie a mediului.</p> <p>Potrivit descrierii prezente în standardul de calificare a specialității, îmbunătățirile funciare reprezintă domeniul științei de ameliorare a terenurilor ce are ca obiect studierea teoretică și aplicarea în practică a ansamblului de procedee hidrotehnice, agrotehnice, chimice și biologice, deci, măsuri complexe, lucrări și intervenții tehnice în scopul stabilizării și îmbunătățirii condițiilor pedologice, hidrologice și climaterice etc., în vederea valorificării în folosul agriculturii a unor terenuri neproductive sau îmbunătățirii condițiilor de dezvoltare a culturilor agricole pe unele terenuri slab productive, hidroameliorația reprezentând doar o componentă a lucrărilor specifice îmbunătățirilor funciare, venind în contradicție și cu calificarea de inginer în hidroameliorație, care ar fi mult mai îngustă decât aria îmbunătățirilor funciare.</p> <p>Domeniul de formare profesională Inginerie și management prevede formarea specialistului în două direcții: cea inginerească și cea de management, iar îmbunătățirile funciare nu pot fi separate ca domeniu aplicabil pentru formare, deoarece nu prevede realizarea activităților prin procese industriale determinate, care implică</p>

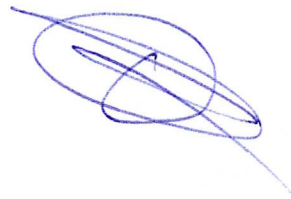
		<p>cunoștințe ingineresti de funcționare a proceselor și de management al acestora.</p>
	<p>Modernizarea și actualizarea programului de studiu de licență Inginerie agrară cu elemente de robotizare și digitalizare sub denumirea Inginerie agrară și sisteme mecatronice.</p> <p>Ingineria agrară reprezintă un pilon fundamental al agriculturii moderne, oferind soluții tehnologice inovatoare și sustenabile pentru a răspunde provocărilor și oportunităților din sectorul agricol. Prin mecanizare, automatizare, digitalizare, dezvoltarea tehnologiilor de cultivare, protecția mediului și optimizarea resurselor, ingineria agrară contribuie la creșterea productivității, îmbunătățirea calității produselor agricole și promovarea unei agriculturi mai responsabile și mai durabile.</p>	<p>Nu se acceptă. Aspectele de robotizare și de digitalizare sunt prezente astăzi în toate domeniile ingineresti, iar tendința de a suplimenta denumirea programelor cu aceste aspecte ar aduce la apariția unui număr mare de programe care vor include aceste denumiri, fără a aduce plusvaloare formării. Actualizarea conținuturilor nu neapărat trebuie însoțită de modificarea denumirii programului. Aspectele de integrare a soluțiilor tehnologice sustenabile, mecanizarea, automatizarea, digitalizarea sunt componentele de formare ale oricărui inginer mecanic de astăzi, iar propunerea de a identifica calificarea ca inginer în agricultură nu va reflecta orientarea, în special mecanică, a specialistului.</p>
	<p>II aviz:</p> <p>1. Excluderea specialității/programului de studii la ciclul I (licență) și studii integrate 0731.6 „<i>Îmbunătățiri funciare</i>”, din domeniul general de studii 073 Arhitectură și construcții, domeniul de formare profesională 0731 Arhitectură și dezvoltare teritorială și includerea la domeniul general de studiu 071 Inginerie și activități ingineresti, domeniul de formare profesională 0710 Inginerie și management, specialitatea 0710.1 Inginerie și management pe ramuri;</p> <p>2. Actualizarea programului de studiu de licență <i>Inginerie agrară</i> cu elemente de robotizare, digitalizare, etc., sub denumirea <i>Inginerie agrară și sisteme mecatronice</i> cu atribuirea calificării „inginer în agricultură”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>1. Această specialitate a fost exclusă de la 0731 Arhitectură și dezvoltare teritorială și inclusă la 0710.1 Inginerie și management pe ramuri¹².¹² Se menționează, după caz, ramura: <i>în energetică/ comunicații electronice/ textile/ industria alimentară/ construcții/ transporturi/ agricultură/ îmbunătățiri funciare (hidroameliorație)</i></p> <p>2. Se acceptă Se modifică denumirea: <i>Inginerie agrară și sisteme mecatronice</i> cu atribuirea ulterioară a calificării „inginer în agricultură”.</p>
	<p>III aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>I aviz: 1. Ținând cont de importanta specialității „1032.3 <i>Salvatori și pompieri</i>” pentru Ministerul Afacerilor Interne, considerăm oportun păstrarea acesteia în cadrul Nomenclatorului la domeniul „1039 Științe ale securității”, fiind necesară pentru dezvoltarea profesională și instituțională a subdiviziunilor din subordinea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne, în vederea asigurării unui răspuns imediat la nevoile societății în materie de siguranță publică și protecție civilă.</p> <p>Subsecvent, menționăm că conform Planului de acțiuni privind implementarea Programului de consolidare a încrederii și siguranței societății prin formarea profesională, integritate și digitalizare a sistemului afacerilor interne pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului 947/2022, la pct. 1.1.17 a fost descrisă necesitatea și propusă înființarea programului de studii la specialitatea</p>	<p>Se acceptă Această specialitate a fost inclusă.</p>

	„1032.3 Salvatori și pompieri”, în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” până în trimestrul III al anului 2024.	
	<p>2. Un aspect important este precizarea la pct. 19 din Note la proiectul nomenclatorului potrivit căruia în domeniul „103 Servicii ale securității”, studiile superioare se organizează doar prin învățământul cu frecvență”.</p> <p>Această prevedere este contradictorie prevederilor art. 35 din Constituția Republicii Moldova, care reglementează dreptul la învățătură, un drept fundamental al cetățenilor Republicii Moldova, or organizarea studiilor superioare la specialitatea „103 Servicii ale securității” la forma de învățământ cu frecvență redusă este una deosebit de importantă și nu trebuie exclusă.</p>	<p>Se acceptă Această prevedere a fost exclusă.</p>
	<p>3. Este necesară o redactare tehnică a textului în vederea ajustării tuturor modificărilor în special pentru a asigura corespunderea numerică a codurilor într-o succesiune logică. De exemplu, specialitatea „1032.4 Securitatea frontierei, migrație și azil” conform proiectului face parte din domeniul de formare profesională 1039 Servicii ale securității, necesită ajustarea corespunzătoare a codului.</p>	<p>Se acceptă Redactarea a fost operată.</p>
	<p>II aviz: În Nota informativa de redactat codul 10329.4 <i>Securitatea frontierei, migrație și azil</i>. În coloana 6, doctorat, de modificat denumirea domeniului: <i>Informații și securitate națională</i> în <i>Informații, ordine publică și securitate națională</i>.</p>	<p>Se acceptă Redactările au fost operate.</p>
	<p>III aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.</p>	<p>Se acceptă</p>
Ministerul Apărării	<p>I aviz: La Note se adaugă textul: ”Pregătirea specialiștilor în domeniul militariei poate include instruirea concomitentă a studenților la o specialitate civilă</p>	<p>Nu se acceptă, contravine legii. Conform Legii nr. 257 din 17-08-2023 pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, recent, la art. 93 din Cod, alineatul (1) a fost modificat după cum urmează: „(1) În cadrul studiilor superioare de licență pot fi pregătiți specialiști la specialități duble numai în domeniile științe ale educației, științe în domeniile conexe disciplinelor școlare din învățământul general și științe ale educației, filologie (combinații între două limbi și literaturi), arte și militărie. Astfel, dublele specialități pot fi organizate în domeniul 1031 Științe militare, durata studiilor fiind mai mare cu un an. Totodată, conform cadrului normativ, pentru a avea o specialitate civilă, studenții de la militarie pot aplica la o a doua specialitate, începând cu anul II de studii la forma cu frecvență redusă.</p>
	<p>II aviz: Reiterează propunerea includerea prevederii ”Pregătirea specialiștilor în domeniul militariei poate include instruirea concomitentă a studenților la o specialitate civilă”, un drept social acordat militarilor prin Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor (vezi art.29, alin.(7) <i>Programele de studii ale</i></p>	<p>Se acceptă Notele la Nomenclator au fost completate, după cum urmează. 1. Pregătirea specialiștilor în domeniul milităriei</p>

	<p><i>instituțiilor de învățământ din domeniul militariei includ instruirea studenților la o specialitate civilă, conform legislației în vigoare.</i>)</p> <p>Soluția propusă actualmente nu este viabilă, deoarece studenții instituțiilor de învățământ în domeniul militariei au statut și de militar având un program mult mai riguros comparativ cu studenții din mediul civil (pentru studenții instituțiilor de învățământ din domeniul militariei săptămâna de serviciu este de 6 zile cu o zi de odihnă, art.14, alin. (3) din Legea 162/2005). Studenții militari nu pot aplica la studii la formă cu frecvență redusă deoarece pentru acești studenți nu sunt prevăzute concedii de studii fiind la regim de cazarmă, astfel fiind diminuată atractivitatea profesiei de militar și de apărător al țării.</p>	<p>poate include instruirea concomitentă a studenților la o specialitate civilă, acreditată sau autorizată provizoriu, conform legislației.</p>
	<p>III aviz: Lipsa obiecțiilor și propunerilor.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Justiției</p>	<p>I aviz: Din perspectiva tehnicii legislative, propunem următoarele sugestii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Din clauza de adoptare, textul ”precum și luând în considerare recomandările Clasificării Internaționale Standard a Educației (ISCED-F 2013), elaborate de Comisia europeană în vederea aplicării uniforme a cadrului normativ al organizării studiilor superioare” se va exclude și însera în Nota informativă. 2. La pct.1, textul ”(Anexă)” se va substitui cu textul ”(se anexează)”. 3. În contextul aprobării unui nou nomenclator, semnalăm lipsa reglementărilor pentru programele de studii superioare de licență. 4. La pct.2, textul ”sus-menționat” este impropriu limbajului juridic, astfel propunem substituirea acestuia cu textul ”domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior (în continuare-Nomenclator)”. 5. La pct. 3, pentru o redactare a stilului normativ, recomandăm reformularea normei propuse pentru pct.3, în felul următor: ”3. În contextul autonomiei universitare, instituțiile de învățământ superior vor elabora programele de studii superioare de master și de doctorat în domeniile de studii ale prezentului Nomenclator, acreditate sau autorizate provizoriu, în condițiile legii, încapând cu anul de studii 2024-2025.” 6. Pentru evitarea unor paralelisme în reglementare și pentru o aplicare unitară a normelor în vigoare, recomandăm inserarea unei norme distincte de abrogare expresă a HG 482/2017. 7. Parafa de aprobare a anexei se va indica după cum urmează: ”Aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. ___/2024”. 8. Adițional, din anexă se va exclude mențiunea ”Nota” ca fiind excelentă. 	<p>Se acceptă. Toate redactările au fost operate.</p> <p>Este reglementat în proiect. Spre deosebire de programele de master și doctorat, care sunt elaborate de universități (pct. 3 din proiectul nomenclatorului), specialitățile/programele de licență sunt stabilite expres prin prezentul nomenclator (coloana 4 din anexă –”Specialitatea /programul de studii la ciclul I (licență) și studii integrate”) si instituțiile de învățământ superior sunt obligate sa le organizeze in conformitate cu acesta.</p> <p>Se acceptă. Toate redactările au fost operate.</p> <p>Se acceptă. HG 482/2017 se prevede a fi abrogată.</p> <p>Se acceptă. Toate redactările au fost operate.</p>

	<p>II aviz: Urmare a examinării repetate a proiectului Nomenclatorului, pe plan redacțional, se rețin următoarele obiecții si propuneri.</p> <ul style="list-style-type: none"> - la pct.2, excluderea textului (în continuare-Nomenclator); - la pct.3, substituie cuvintelor "ale prezentului Nomenclator" cu "din Nomenclatorul nominalizat"; - la pct.4, substituie cuvintelor "Nomenclatorul aprobat" cu "din Nomenclatorul nominalizat"; - la pct.7, textul "La intrarea în vigoare a prezentei hotărâri" urmează a fi exclus, iar cuvintele "domeniul respectiv în concordanță cu prezenta hotărâre"; - din rațiuni de sistematizare a normelor în text - schimbarea locurilor între pct. 8 și 9. 	<p>Se acceptă.</p> <p>Toate redactările au fost operate.</p>
	<p>III aviz: redactarea (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 216-228, art. 564)</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>Concluzia expertizei</p> <p>În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.</p> <p>Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017).</p>	<p>Se acceptă.</p>

Ministru

Dan PERCIUN